

Champagne Kontluğu'nun Haçlı Seferlerindeki Rolü ve Etkisi

Sait Emre Çiftçi | ORCID: 0000-0002-2685-1714 | saitemreciftci@gmail.com

Bitlis Eren Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Bitlis, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/00mm4ys28>

Öz

Champagne Kontluğu, Kuzey Fransa'da yer alan ve merkezi Troyes şehri olan bir feodal senyörlüktü; XII. yüzyıldan itibaren Champagne kontları Haçlı Seferlerine katıldılar. Bu kontlardan birisi olan I. Henri, II. Haçlı Seferlerine katılarak Anadolu'da Selçuklulara karşı savaşmıştır. Henri'nin Haçlılarla birlikte katıldığı bir sonraki askerî sefer 1179 Haçlı harekâtıdır. Haçlıların en büyük endişesi İslam ordularının Haçlı devletlerine, özellikle Filistin'de bulunan Kudüs Krallığı'na karşı faaliyetleriydi. Bu nedenle 1160'lardan itibaren, Haçlı devletlerinden Batı Avrupa'ya yardım çağrıları yapılmış, bu çağrılar mektuplar ve elçiler yoluyla iletilmiştir. Beauvais piskoposu Philippe ve Pierre de Courtenay gibi Haçlılar 1179 seferine katılmış, Henri seferin lideri olmuştur. Temmuz 1179'da Henri ve diğer Haçlı askerlerinin varışından sonra, Selahaddin Eyyubi 24 Ağustos'ta Tapınak Şövalyelerinin savunduğu Chastellet adlı kaleye saldırmıştır. Kudüs kralı IV. Baudouin, Haçlıları Taberiye'de bir araya getirerek kaleye yardım için harekete geçse de seferin çok yavaş ilerlemesi nedeniyle bu çabalar sonuçsuz kalmış ve kale kısa bir sürede Selahaddin Eyyubi tarafından ele geçirilmiştir. I. Henri'nin ardından oğlu II. Henri'nin III. Haçlı Seferi'ne katılması, II. Henri'nin ardından ise kardeşi III. Thibaut'nun (1197-1201) IV. Haçlı Seferi'nin ilk aşamalarında Haçlılara öncülük etmesi örneklerinde görüleceği üzere Champagne kontları Haçlı Seferlerindeki faaliyetlerini kararlı bir şekilde sürdürmüşlerdir. Bu çalışmada, Champagne Kontluğu'nun Haçlı Seferleri üzerindeki etkileri ve seferlere sağladığı katkılar incelenmektedir. Öncelikle, Champagne Kontluğu'nun stratejik konumu ve siyasi ilişkileri bağlamında, Champagne kontlarının Haçlı Seferlerindeki rolü ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler

Champagne Kontluğu, I. Henri, II. Haçlı Seferi, Selahaddin Eyyubi, III. Haçlı Seferi

Atıf Bilgisi

Çiftçi, Sait Emre. "Champagne Kontluğu'nun Haçlı Seferlerindeki Rolü ve Etkisi". *Selçuklu Araştırmaları Dergisi* 22 (Haziran 2025), 79-96.

<https://doi.org/10.23897/usad.1623753>

Geliş Tarihi	20.01.2025
Kabul Tarihi	26.04.2025
Yayın Tarihi	30.06.2025
Benzerlik Taraması	Yapıldı - Turnitin
Etik Bildirim	usad@selcuk.edu.tr
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

The Role and Influence of the County of Champagne in the Crusades

Sait Emre Çiftçi | ORCID: 0000-0002-2685-1714 | saitemreciftci@gmail.com

Bitlis Eren University, Faculty of Arts and Sciences, Department of History, Bitlis, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/00mm4ys28>

Abstract

The County of Champagne was a feudal lordship located in northern France, with its capital in the city of Troyes. From the 12th century onwards, the Counts of Champagne participated in the Crusades. One of these counts, Henri I, took part in the Second Crusade and fought against the Seljuks in Anatolia. Henri's next military campaign with the Crusaders was the 1179 expedition. The Crusaders' primary concern was the actions of Muslim armies against the Crusader states, especially the Kingdom of Jerusalem in Palestine. Starting in the 1160s, calls for help were made to Western Europe from the Crusader states, communicated through letters and envoys. Among those who joined the 1179 expedition were figures such as Bishop Philippe of Beauvais and Pierre de Courtenay, with Henri leading the campaign. After Henri and the other Crusaders arrived in July 1179, Saladin launched an attack on Chastellet, a castle defended by the Knights Templar, on August 24. Although King Baldwin IV of Jerusalem gathered the Crusaders at Tiberias to assist the castle, their efforts were hindered by the slow progress of the expedition. Consequently, Saladin captured the castle in a matter of days. Following Henri I's involvement, his son, Henri II, participated in the Third Crusade, and after Henri II, his brother, Thibaut III (1197–1201), played a leading role in the early stages of the Fourth Crusade. These examples illustrate how the Counts of Champagne remained consistently involved in the Crusades. This study examines the impact of the County of Champagne on the Crusades and its contributions to these campaigns. Initially, the role of the Counts of Champagne in the Crusades will be discussed in the context of the strategic position and political relations of the County.

Keywords

County of Champagne, Henri I, the Second Crusade, Saladin, the Third Crusade

Citation

Çiftçi, Sait Emre. "The Role and Influence of the County of Champagne in the Crusades". *Journal of Seljuk Studies* 22 (June 2025), 79-96.

<https://doi.org/10.23897/usad.1623753>

Geliş Tarihi	20.01.2025
Kabul Tarihi	26.04.2025
Date of Publication	30.06.2025
Plagiarism Checks	Yes - Turnitin
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	usad@selcuk.edu.tr
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Copyright & License	Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0 .

Giriş

Fransa Krallığı'nın kuzeydoğusunda bulunan Champagne Kontluğu'na XI. yüzyıldan itibaren, Champagne bölgesi ve çevresinde etkin bir güç olan Blois-Champagne Hanedanı hâkim olmuştur. Hanedanın kurucusu Thibaut Tours vikontuydu. Oğlu Thibaut le Tricheur (940-977) ise hem Blois ve Chartres'da hem de Tours'da egemenlik kurmuştur. Troyes ve Meaux'yu Vermandois Hanedanından miras yoluyla ele geçiren II. Eudes'ün (996-1037) ardından Blois kontu Thibaut döneminde (1037-1089) Vitry gibi kontluk için ilerleyen dönemlerde önem kazanacak yerler alınmıştır. Thibaut'nun ardından Hugues ve Etienne-Henri kontluk topraklarını paylaşmışlardır. Hugues'ün desteğini alan II. Thibaut (1102-52) Champagne bölgesinde teşvik ettiği fuarlarla Batı Avrupa ticaret hayatının gelişmesine katkıda bulunmuştur. (Evergates, 1995, s. 1720, 358) Thibaut'nun ardılı Henri ise kendisine bağlı senyörler sayesinde topraklarını birleştirmiş ve başkent Troyes'u önemli bir merkeze dönüştürmüştür. (Evergates, 1995, s. 359) Ortaçağ'da Avrupa'nın ticaret hayatında önemli bir rol oynayan Champagne fuarları, ekonomik ve kültürel etkileşimlerin merkezi haline gelmiştir. Troyes ve Provins'teki fuarların mimarı Thibaut olmasına rağmen bu fuarları bölgesel alışveriş merkezlerinden uluslararası ticaret ve finans merkezlerine dönüştüren Henri olmuştur. Provins sikkesi (provinois), ticari alışverişlerde uluslararası bir para birimi haline gelmiş ve yalnızca Champagne bölgesinde değil, Fransa'nın diğer kraliyet bölgelerine kadar yaygın bir dolaşım alanına sahip olmuştur. (Evergates, 2016, s. 78, Bur, 2006, s. 538) Kontluğun idari mekanizmasında Troyes şehri Champagne bölgesinin merkezi konumundayken Provins şehri de Brie bölgesinin merkezi olmuştur. Bu iki fuar şehrinin yanına daha sonra Bar-sur-Aube ve Lagny şehirleri katılmıştır. (Abu-Lughod, 2020, s. 94) Fernand Braudel'in de belirttiği gibi, Champagne fuarları XII-XIII. yüzyıllarda, Kuzey Avrupa'daki Flanders bölgesi ile Güney Avrupa'daki İtalya arasında bir çekim merkezi ve bağlantı noktasıydı. Avrupalı tüccarlar ve ticari konvoylar burada buluşurdu. Bunun nedeni, bu fuarların tüccarların birbirleriyle rekabet etmelerini teşvik eden bir ortam sunuyor olmasıydı. Ayrıca, Champagne kontları fuarlara gelen tüccarların adamlarına ve mallarına koruma sağlıyordu. (Braudel, 2017, s. 92; Abu-Lughod, 2020, s. 95-97) Champagne kontu II. Thibaut, Fransa krallarıyla bir antlaşma yaparak tüccarları fuarlara giderken veya dönerken koruma altına almayı taahhüt etti. Ardından, Navarralı Blanche'in saltanatı döneminde Fransa kralı Philippe Auguste, tüm yabancı tüccarları bu şekilde koruma altına aldı ve güvenliğin sağlanmadığı takdirde tüccarların mallarıyla geri dönmelerine izin verileceğine dair bir sözleşme imzalandı. Ayrıca tüccarların yol boyunca karşılaştıkları hırsızlıklara karşı güvence sağlandı. (Abu-Lughod, 2020, s. 98) Champagne fuarları 1285 yılında bölgenin Fransa kraliyetinin kontrolüne girmesi ve İtalyan tüccarların artık Atlantik üzerinden Flanders bölgesine ulaşabilmesiyle eski cazibesini kaybetti ve yine İtalya ile Flanders bölgeleri arasında bulunan Lyon şehri önem kazanmaya başladı. (Abu-Lughod, 2020, s. 99-100)

Champagne kontları, XII. yüzyıldan itibaren Haçlı Seferlerine katılarak, Avrupa'nın Doğu ile olan ilişkilerini güçlendiren bu tarihi dönemde kilit bir rol oynamışlardır. Kontluğun Haçlı Seferlerindeki kökenleri II. Thibaut'nun babası Blois kontu Stephen'e

(Etienne Henri) kadar dayanmaktadır. Stephen I. Haçlı Seferi'ne katıldığında eşi Normandiyalı Adele (İngiltere kralı Fatih William'ın kızı) Blois kontesi sıfatıyla kontluğu idare etmiş, Stephen'in 1102 yılında ölümünden sonra naibeliğini sürdürmüştür. (LoPrete, 1990, s. 569-570; Park, 2018, s. 67) 1147-1270 yılları arasında beş Champagne kontu (I. Henri, II. Henri, III. Thibaut, IV. Thibaut ve V. Thibaut) Haçlı Seferlerine hazırlanmıştır. Bu kontlardan dördü 1179-1222 yılları arasındaki kırk üç senelik evrede sadece altı sene Champagne Kontluğu topraklarında bulunmuştur. Dolayısıyla kontluğun gelişiminde Haçlı Seferleri etkin bir rol oynamıştır. Bu rolden ötürü kontluk Haçlı Seferleri'nden bağımsız düşünülemez. (Pippenger, 2018, s. 15-17) Champagne Kontluğu'ndaki aristokrasinin durumu, Haçlı Seferlerine yönelik planlamaların bir yansıması olarak kendini göstermektedir. III. Thibaut'nun ölümünden (1201) sonra yönetime geçen IV. Thibaut ile naibe olan annesi Blanche döneminde Haçlı Seferlerine yönelik planlamalar yapılarak kontluk topraklarındaki feodal bağlar güçlendirilmiştir. (Pippenger, 2018, s. 18) 1212 yılında kontluğun verasetinde kadınların da miras hakkı olabileceğine dair bir yasa yürürlüğe sokan Blanche, veraset savaşındaki (1216-1218) zaferini de kullanarak aristokraziyle mücadele etmiş, bu mücadelede Fransa kralı Philippe Auguste'ün ve Papa III. Innocent'in desteklerini almıştır. (Pippenger, 2018, s. 122, 34-35; Park, 2018, s. 199) Champagne bölgesi, tıpkı Flanders ve Burgonya bölgeleri gibi, Fransa Krallığı sınırları içerisindeki büyük derebeyliklerden biriydi. Bu nedenle, Blanche gibi soylu kadınların iktidara gelişiyle yaşanan veraset mücadeleleri, çoğu zaman kraliyetin çıkarlarıyla örtüşmüş ve avantajlı bir durum yaratmıştır. (Pippenger, 2018, s. 30-31) Haçlı Seferlerine yönelik planlamalar gereğince yapılan diğer bir uygulama kontluk toprakları içindeki idari feodal kayıtlardır. Bu kayıtların ilki I. Henri tarafından "Feoda Campanie" ismiyle yapılmış ve kontluk topraklarındaki fief sahipleri ile vassallar askeri yükümlülükler gereğince belgelenmiştir. Benzeri uygulamalar 1190 yılında II. Henri ve 1249-1251 yıllarında IV. Thibaut dönemlerinde yapılmıştır. (Pippenger, 2018, s. 38-40, 42) Champagne Kontluğu içindeki şehirlerin durumu kontların Haçlı Seferlerine verdiği önemi göstermektedir. Champagne kontları ve diğer zengin Haçlılar şehirlere ayrıcalıklar ve ortaklık belgeleri vererek Haçlı Seferleri öncesinde finansmanlar sağlamıştır. Bu finansmanlar XIII. yüzyılda kontluk toprakları içerisindeki şehirlerin ekonomik geleceğini olumlu yönde etkilemiştir. (Pippenger, 2018, s. 41)

Kont I. Henri'nin Yaşamı

Henri, Karintiyalı Matilda ile kont II. Thibaut'nun oğlu olup 1127 yılında dünyaya gelmiştir. Henri'nin babası Thibaut, 1135'te İngiltere tahtının I. Henry'den sonra boşta kalması üzerine tahta geçmesi için Normanlar tarafından cesaretlendirilmiş fakat Thibaut'nun kardeşi Stephen İngiltere'nin yeni kralı olmuştur. Bu taht değişikliği ile Champagne kontlarının İngiltere'ye yakınlığı artmıştır. (Jubainville, 1861, C. 3, s. 9; Evergates, 2016, s. 4-5) Fransa Krallığı ile ilişkiler ise dönemsel bir değişime uğramış, Thibaut ile Fransa'nın yeni kralı VII. Louis arasında ilişkiler özellikle 1141 yılından itibaren kötüleşmiştir. Bourges başpiskoposu Alberic'in ardından Cadurc'un yerine halihazırda Agen başpiskoposu olan Pierre de la Chatre'nin başpiskopos seçilmesi Louis'nin tepkisini

çekmiştir. Fransa kralının alınan bu kararı kabul etmemesi Papa II. Innocent'in Fransa'yı enterdi etmesine ve kralı dini faaliyetlerden menetmesine yol açmış, yeni piskopos Roma'da kutsanmıştır. Kont Thibaut da, yeni piskoposa Champagne'a sığınma teklifinde bulunduğu için, Louis ile Thibaut arasındaki ilişkiler oldukça gerilmiştir. (Evergates, 2016, s. 8; Bradbury, 2007, s. 150; Grant & Bates, 2013, s. 149)

Louis ile Thibaut'nun arasını açan bir başka mesele de, Louis'nin seneşali ve Vermandois kontu Ralph'in, Thibaut'nun yeğeni Eleanor'dan üç piskoposun onayıyla boşanıp, Fransa Kraliçesi Eleanor'un kız kardeşi Petronilla ile evlenmesiydi. Thibaut bu duruma itiraz ederek Papa II. Innocent'e müracaat etmiş ve Lagny'de yapılan konsilde Ralph aforoz edilmiştir. Louis bizzat yönettiği bir orduyla 1142 yılında Thibaut'ya karşı harekete geçip Champagne topraklarına ve Thibaut'nun kalesi olan Vitry'e saldırmıştır. Vitry kalesinin yıkılmasından sonra Thibaut ittifak arayışına girerek Burgonya dükü II. Odo ile anlaşmıştır. Bunun ardından Thibaut oğlu Henri ile Burgonya düküne biat edeceği Augustines'e gelmiştir. (Evergates, 2016, s. 9-11) Louis ve Thibaut arasındaki krizi çözmek için St. Denis başrahibi Suger ile Aziz Clairvauxlu Bernard devreye girmiş ve Louis'yi 22 Nisan 1144 tarihinde Thibaut ile uzlaşmaya ikna etmişlerdir. 9 Ekim'de yapılan bir şölenle Louis Bourges başpiskoposunu tanımış, Henri'nin Flanders kontu Thierry'nin kızı Lauréte ile yaptığı 1143'teki evlilik planı iptal edilmiştir. Louis ise Ralph'in evliliğini desteklemekten vazgeçmiştir. Henri daha sonra VII. Louis ile Fransa kraliçesi Eleanor'un kızları Marie ile evlenirken Henri'nin Blois kontu olan kardeşi Thibaut Eleanor'un diğer kızıyla evlenmiştir. Fransa kralı VII. Louis, bu evliliklere Henri ve Thibaut'nun kız kardeşleri Adele ile evlenerek katılmıştır. (Evergates, 2016, s. 12, 14; Jubainville, 1861, C. 3, s. 11-12, Evergates, 1995, s. 1720) Yapılan bu evliliklerle Champagne Kontluğu ile Fransa Krallığı arasında bir akrabalık bağı oluşturulmuştur. Aynı zamanda kraliçe Eleanor vasıtasıyla Champagne Kontluğu ile İngiltere ve Fransa krallıkları arasında organik bir bağ kurulmuştur. Bundan dolayı, Champagne kontları Haçlı Seferlerine katılan diğer senyörler arasında ayrıcalıklı bir pozisyona sahip olmuşlar ve bu pozisyon onların Haçlı Seferlerindeki siyasi ve askeri faaliyetlerde başat rol oynamalarını sağlamıştır.

Henri ve II. Haçlı Seferi

Urfa'nın 1144 yılında Müslümanların eline geçtiği haberi Cebele piskoposu Hugues tarafından Viterbo'da ikamet etmekte olan Papa III. Eugenius'a ulaştırıldı. Papa Eugenius'un yardım alacağı en büyük iki müttefiki Kutsal Roma-Germen imparatoru III. Konrad ve daha samimi olduğu Fransa kralı VII. Louis idi. Eugenius Fransa kralı VII. Louis'ye müracaat etti ve 1145'te Fransa Krallığı için bir bulla hazırlattı. (Runciman, 2019a, C. 2, s. 205-206) Fransa kralı Louis bulla kararından sonra Bourges'da kendi vassallarını bir araya getirmek istedi ama aralarında Saint-Denis başrahibi Suger'in bulunduğu vassallar buna sıcak bakmadılar. Bu nedenle Louis Haçlı seferi kararını üç ay erteleyip ünlü din adamı Clairvauxlu Bernard'ı davet edeceği Vezelay'da bir toplantı düzenledi. 31 Mart 1146 tarihinde yapılan toplantıda Bernard'ın yaptırdığı haçı Louis ve vassalları hemen kabul ettiler. Vassalların arasında Dreux kontu Robert, kont Alfonso Jourdain, Nevers kontu Guillaume, Flanders kontu Thierry ve Champagne kontu Henri bulunuyordu. Clairvauxlu

Bernard ayrıca Flanders ve Burgonya'ya gidip vaazlarda bulunmuş ve Almanya'ya da giderek Almanları yeni haçlı seferi için teşvik etmek istemiştir. (Runciman, 2019a, C. 2, s. 209-211) Bernard'ın yardım isteyeceği imparator III. Konrad ise bu sırada rakibi olan Sicilya kralı II. Roger'in faaliyetleriyle ilgilenmekteydi. Konrad, Bernard ile 1146'da Frankfurt am Main'de ve aynı sene kışında Speyer'de iki defa buluşmuştur. Bernard daha sonra Almanya'dan Fransa'ya dönmüştür. Papa Eugenius ise Roma'yı ele geçiren Brescialı Arnold nedeniyle 1147'de Viterbo'dan Lyon'a gelmiş ve Fransa kralı Louis ile görüşmüştür. Papa Eugenius ile Clairvauxlu Bernard arasında Almanların haçlı ordusuna katılması konusunda ihtilaf vardı. Buna rağmen Eugenius imparator III. Konrad'ın sefere katılmasına muhalefet edememiş ve karara razı olmuştur. Kral Louis, Papa Eugenius ile Saint Denis'de görüştüktan sonra 1147 yazında sefere çıkmıştır. Henri ise Clairvauxlu Bernard'ın Bizans imparatoru I. Manuel'e mektubunu alarak Louis'ye eşlik etmiştir. (Runciman, 2019a, C. 2, s. 212-214; Jubainville, 1861, C. 3, s. 14) Bernard, bu mektubunda imparatora Henri'nin şövalyelik yeminini alması için bir ricada bulunmuş ve genç kontun imparatorun huzurunda kılıç kuşanmasını talep etmiştir. (Evergates, 1993, s. 103-104)

Konstantinopolis'e ulaşan Konrad'a bağlı birlikler yerli ahali içinde taşkınlık çıkardıklarından Bizans ile imparatorluk arasında ufak bir çatışma yaşanmıştır. Kadıköy'e geçen Konrad'a Varg muhafızlarının komutanı Stefanos İznik'e kadar eşlik etmiştir. Konrad ordusunu iki kısma dağıtıp bir kısmı Denizli üzerinden Antalya'ya göndermiş, diğer kısım Bizans imparatorunun sahil şeridi boyunca ilerlemesi gerektiği tavsiyesine uymayarak Eskişehir'e yönelmiştir. Kutsal topraklara doğru yola çıkan Haçlıları Türkler Dorylaion'da karşılaşmıştır. Haçlılardan III. Konrad'a bağlı ordular Dorylaion'da yapılan savaşta ağır zayıat almışlardır. (Runciman, 2019a, C. 2, s. 221-222; Cahen, 2000, s. 32) Aralarında Henri'nin de bulunduğu Fransa kralı VII. Louis'ye bağlı Haçlılar ise 1147'de Konstantinopolis'e varmışlardır. Henri, Clairvauxlu Bernard tarafından yazılmış mektubunu imparatora sunmuştur. Bernard mektubunda Henri hakkında övgü dolu sözler sarf etmiş, onu asil ruhlu ve soylu bir genç olarak tanımlamıştır. Ayrıca, gençliğini silah altında geçirmiş olmasına rağmen, bunu kötülük değil adalet arayışıyla yaptığını vurgulamıştır. Daha sonra Henri, imparator tarafından bizzat kuşanmıştır. (Jubainville, 1861, C. 3, s. 17; Evergates, 2016, s. 22-24) Louis ve Fransızlar Kadıköy'e geçip sefere devam etmek isteseler de, Bizans imparatoru Manuel'in Haçlı askerlerinden kendisine biat etmelerini istemesi üzerine bu talep kabul edilmiştir. Louis İznik'e vardığında Konrad'ın yenilgi haberini almış ve imparatorla bizzat görüşmüştür. Alman ve Fransız orduları Bizans topraklarının ortasından geçerek Balıkesir'e, daha sonra da Efes'e gelmişlerdir. (Runciman, 2019a, C. 2, s. 223-224) İmparatorun rahatsızlanıp Konstantinopolis'te tedavi edilmesinden sonra Alman kuvvetleri, Bizans gemileriyle Filistin'e götürülürken Fransız ordusu Menderes vadisine ulaşmıştır. Decervion civarında iken Fransız ordusu saldırıya uğramış ve Pisidia Antiokheia'sı kenarında bulunan nehir üzerindeki köprüden geçene kadar bu saldırılar devam etmiştir. Fransızlar güçlkle saldırıları bertaraf ederek Türkleri Antiokheia kalesi surları gerisine çekilmeye zorlamıştır. (Runciman, 2019a, C. 2, s. 224-225; Jubainville, 1861, C. 3, s. 17-18) Deuilli Odo'nun meşhur İkinci Haçlı Seferi kroniğinde Champagne kontu

Henri'nin ismi bu çatışmada Flanders ve Macon kontları ile geçmektedir. (Odo of Deuil, 1948, s. 111) Fransız Haçlıları daha sonra burada 1148 tarihinde bir köprü savaşına dahil olmuş ve savaştan sonra Denizli'ye gelmiştir. Haçlıların Geoffroy de Rancon'un liderlik ettiği öncü kuvvetleri kralın dağ geçidi hizasında kalma emrine riayet etmeyerek yamaçlardan inmeye başlamışlardır. Bu öncü kuvvet Türklerin saldırılarına uğradığından Haçlılar ağır kayıp vermişlerdir. Bunun ardından Fransızlar Landolf adlı bir gemici vasıtasıyla Filistin'e deniz yoluyla gitmek için filo hazırlığına girişmeler de yeniden Türklerin akınlarına maruz kalmışlar ve kralın ordusunun bir kısmını bırakıp Süveydiye'ye gitmesinden sonra kendileri de gemilere binerek yola koyulmuşlardır. (Runciman, 2019a, C. 2, s. 225-227; Tyerman, 2006, s. 327-328; Richard, 2022, s. 185; Jubainville, 1861, C. 3, s. 18)

Fransız Haçlılarını Süveydiye'de Antakya prinkepsi Raymond karşılamıştır. Bunun ardından bütün Haçlılar 24 Haziran 1148'de Akka'da toplanmıştır. Burada yapılan toplantıya Fransa kralı VII. Louis, Kutsal Roma-Germen imparatoru III. Konrad, Avusturya markgrafi Heinrich Jasomirgott, Fransa kralı Louis'nin kardeşi Dreux kontu Robert, Flanders kontu Thierry, Champagne kontu Henri gibi Haçlı ordusundan kimseler katılmıştır. Akka'da alınan kararla Böriler Atabeyliği'nin başkenti Dımaşk fethedilmek istenmiştir. (Runciman, 2019a, C. 2, s. 231-233; Richard, 2022, s. 186-187; Tyerman, 2006, s. 329, 332) Dımaşk'ı Haçlı ordularına karşı Emir Unur savunmuş, belirli aralıklarla Haçlı garnizonlarına saldırmıştır. Haçlılar arasında Dımaşk'a kimin hâkim olacağı tartışma konusu olmuştur. Unur'un mukavemeti ve tartışmalardan dolayı kuşatma beşinci gün iptal edilmiş ve Filistin'e geri dönmüştür. İmparator Konrad 1148 Eylül'ünde Konstantinopolis'e gelmiş ve Sicilya kralı II. Roger'e karşı imparator Manuel ile bir ittifak kurmuştur. Fransa kralı Louis ise bir süre kararsız kalıp Filistin'de ikamet etmiş, daha sonra Sicilya kralı II. Roger ile Bizans'a karşı ittifak kurarak bir Sicilya gemisiyle Calabria'ya çıkmıştır. (Runciman, 2019a, C. 2, s. 234-238; Tyerman, 2006, s. 335) Louis başrahip Suger ile görüşükten sonra Clairvauxlu Bernard ve diğer din adamları Haçlı Seferini tekrar başlatmak isteseler de imparator Konrad'ın Bizans imparatoru Manuel ile kurduğu ittifak bu planı suya düşürmüştür. Haçlılar arasında Avrupa'ya dönmeyip Filistin'de kalan tek kişi Toulouse kontu Bertrand olmuştur. Champagne kontu Henri ise Kral Louis'den birkaç ay önce 1148 yılının son aylarında veya 1149 yılının başında Fransa'ya dönmüştür. (Runciman, 2019a, C. 2, s. 238-239; Jubainville, 1861, C. 3, s. 19)

II. Haçlı Seferi'nden Sonra Henri'nin Faaliyetleri

Henri, II. Haçlı Seferi'nden döndükten sonra babası Thibaut'nun ölümü üzerine Ocak 1152'de kontluğun yönetimini devralmıştır. Henri'nin siyasetinin temel amacı Fransa kralı VII. Louis ile yakın ilişkileri korumaktır. Bu yakınlık sayesinde Henri'nin Blois kontu olan kardeşi Thibaut kraliyet seneşali yapılmıştır. (Evergates, 2007, s. 15) Henri, Haçlı Seferleri sırasında edindiği siyasi ve askeri bağlantıları kullanarak kontluk topraklarına gelen tüccarları korumak amacıyla diğer senyörlerle ittifaklar kurmuştur. 1155 tarihinde Soissons'da yapılan barış görüşmelerinde diğer bölgesel güçler her türlü ticari faaliyetin güvence altına alınacağı sözünü vermişlerdir. Bu görüşmelerde Kral Louis ile Kont Henri, Burgonya dükü (Henri'nin kayınbiraderi II. Odo) ve Haçlı Seferi komutanları yer almıştır.

(Evergates, 2016, s. 78-79) Henri, doğuya yönelik sınır politikasını geliştirmek amacıyla 1162 yılından itibaren Kutsal Roma-Germen İmparatoru Friedrich Barbarossa ile diplomatik ilişkiler kurmaya başlamıştır. Henri aynı zamanda 1159'da papa seçilen III. Alexander ile Barbarossa'nın desteklediği Antipapa IV. Victor arasındaki ihtilafta aracı olmuştur. Beauvais'te düzenlenen konsilde Fransa kralı VII. Louis ve diğer temsilciler Alexander'ın papalığını onaylamışlardır. Bununla birlikte, Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu ile diğer Batılı güçler arasında ilişkilerin zayıflamaması istendiği için St. Jean-de-Losne'da taraflar arasında bir antlaşma yapılmasına karar verilmiştir. (Bur, 2006, s. 537; Evergates, 2016, s. 70)

Champagne kontlarının din adamlarıyla bağlantıları Avrupa siyasetinde itibarlı bir mevki kazanmalarında rol oynamıştır. Bunun diğer bir nedeni, İngiltere ruhban sınıfının Fransa ile derin bağlantılarının bulunmasıdır. Salisburyli John ile Boshamlı Herbert gibi din adamları Fransa'da eğitim görmüştür. İngiltere'yle olan bir başka önemli bağlantı Champagneli Guillaume'un Winchester piskoposu olan amcası Henri'nin yanında yetişmesidir. Buna rağmen, diğer din adamları ve piskoposluklarla yaşanan sorunlar Champagne Kontluğu'nu zor duruma sokmuş; Meaux piskoposu Stephen, Henri'yi kendi bastığı parayı taşıyarak suçlamıştı. Langres piskoposu Burgonyalı Walter ile Henri arasında da sorun yaşanmış, Walter Henri'yi kendi adamı olan Rainard'ın biatını kabul etmekle suçlamıştır. Bu nedenle Kral Louis, Henri'yi ifadesini almak için Gisors'a çağırırsa da bu buluşma gerçekleşmemiştir. (Evergates, 2016, s. 104-105) Henri'nin din adamları ile laikler arasında dahil olduğu meselelerden bir diğeri, Vezelay'ın yeni başrahibi olan Mellolu Guillaume ile Nevers kontu Guillaume arasındaki ihtilaftır. İhtilafın nedeni Kont Guillaume'un Vezelay'daki manastırın şehir üzerinde sürdürdüğü mali kontrole ve rahiplerin kendi izni olmadan başrahip seçmesine itiraz etmesiydi. Kont Guillaume'un baskılarına dayanamayan rahipler krala müracaat etmek için Paris'e geldiler. Bunun ardından Henri'nin aracılığıyla Nevers kontu Guillaume başrahibe olan sorunlarını çözmüştür. (Evergates, 2016, s. 106-108)

Henri'nin 1179 Seferi'ne Katılması

Henri'nin yaşamının geri kalanıyla ilgili en önemli gelişme onun 1179 yılındaki Haçlı harekâtına katılması ve Selçuklulara esir düşmesidir. Söz konusu Haçlı hareketinden çok önceleri 1169'da aralarında Henri'nin de bulunduğu birçok Avrupalı asilzadeye Haçlı devletlerinden mektuplar gönderilmiştir. (Evergates, 2016, s. 151; Jubainville, 1861, C. 3, s. 103) Kudüs kralı Amaury, Filistin topraklarının Müslümanlar tarafından fethedileceğini öngörüp Batılı devletlere Haçlı harekâtı için haber vermiştir. Bunun nedeni, Selahaddin Eyyubi'nin amcası Şirkuh'un 1167 tarihinde Amaury'nin birliklerini yenmesi ve 1169'da Mısır'ı fethetmesidir. Fethin ardından Amaury Kutsal Roma-Germen imparatoru I. Friedrich Barbarossa, Fransa kralı VII. Louis, İngiltere kralı II. Henry, Sicilya naibesi Margarethe gibi Avrupa'nın süzerenleri dışında senyörlerden Champagne kontu Henri'ye ve Flanders kontuna mektuplar göndermiştir. Haberleri taşıyanların isimleri Surlu William'ın kroniğinde Akka piskoposu Guillaume ile Sezariye başpiskoposu Hernesius olarak geçmektedir. Elçi olarak giden ilk katile denizdeki fırtına nedeniyle Akka'ya

döndükleri için Sur piskoposu Frederick ile Banyas piskoposu Ioannes'in eşlik ettiği ikinci bir elçilik heyeti daha yola koyulmuştur. (Runciman, 2019a, C. 2, s. 312, 319-320; William Archbishop of Tyre, 1943, C. 2, s. 360)

1176'da papa III. Alexander'ın kardinali Pierre'e hitaben gönderdiği mektubunda bu çağrının tekrarlandığı görülmüştür. (Jubainville, 1861, C. 3, s. 103) Bunun sebebi 1177'den itibaren Selahaddin Eyyubi'nin Filistin topraklarına seferler düzenlemeye başlamasıdır. 1177'de Remle yakınlarındaki Gisard Dağı'nda Selahaddin'e karşı zafer kazanan Haçlılar, yine de onu durdurmayı başaramadılar. (Holt, 2020, s. 96-97) İngiltere kralı Henry ile Fransa kralı Louis arasında gerekli barışın sağlanmasına rağmen sadece Flanders kontu Philippe gibi birkaç kont Haçlı Seferi çağrısına ilk anda cevap verebilmiştir. Henri 1177 ya da 1178 yılında sefere katılmaya karar vermişti. (Jubainville, 1861, C. 3, s. 103-104) 1179 Seferi'ne katılan komutanlar arasında Beauvais piskoposu Philippe ve Pierre de Courtenay gibi Haçlılar bulunuyordu. Henri seferin lideri olarak Troyes'dan yola çıkıp güneye doğru ilerledi. Brindisi'de ünlü piskopos ve tarihçi Surlu William ile karşılaştı ve sonunda Akka Limanı'na vardı. (Jubainville, 1861, C. 3, s. 107-108; William Archbishop of Tyre, 1943, C. 2, s. 443) Nisan 1179'da Golan'da ve Haziran 1179'da Mercuyun'da Selahaddin Haçlıları yenmeyi başardı. Franklar onun saldırılarını engellemek için Ürdün geçidinde Beytü'l-Ahzan (Chastellet) adlı bir kale inşa etmişlerdi. Temmuz'da Henri ve diğer Haçlı askerlerinin varışından sonra, Selahaddin Eyyubi 24 Ağustos'ta Tapınak Şövalyelerinin savunduğu kaleye saldırmıştır. (Holt, 2020, s. 97; Barber, 2021, s. 389; Jubainville, 1861, C. 3, s. 108; William Archbishop of Tyre, 1943, C. 2, s. 444) Kudüs kralı IV. Baudouin, doğudaki senyörleri Taberiye'de toplanan Haçlılarla bir araya getirerek kaleye yardım göndermeye çalıştı. Buna rağmen seferin yavaş ilerlemesi nedeniyle bu çabalar sonuçsuz kaldı ve kale Selahaddin Eyyubi'nin eline geçti. Böylece, askerî açıdan Henri'nin seferi bir sonuç vermedi. (Jubainville, 1861, C. 3, s. 108; Barber, 2021, s. 389; William Archbishop of Tyre, 1943, C. 2, s. 444; Holt, 2020, s. 97) Yenilginin ardından Henri sadece kutsal topraklara ziyaretler yapmış ve dönüş emrini vermiştir. (Jubainville, 1861, C. 3, s. 108-109) Henri'nin Selçuklular tarafından esir edilmesi Henri ve diğer haçlıların Filistin'den Avrupa topraklarına dönüşleri sırasında yaşanmıştır. Anadolu istikametinden gitmek isteyen Henri ve maiyeti Selçuklular tarafından esir edilmiştir. Buna rağmen Bizans imparatoru I. Manuel Komnenos'un müdahalesiyle Henri fidye karşılığında serbest bırakılmış ve Konstantinopolis'e dönmüştür. (Jubainville, 1861, C. 3, s. 109; Hamilton, 2000, s. 150) Sigeberti Gemblacensis'in kroniğinde Henri'nin ülkesine dönüş yolunda tuzağa düşürüldüğü, yanındaki adamlarının öldürüldüğü ya da esir alındığı aktarılmaktadır. (Sigeberti Gemblacensis, 1847, s. 418) Roberti Canonici'de ise Henri'nin esareti “*Şu günlerde ünlü Champagne kontu olan Henri, Kudüs'ten Asya'ya dönerken Türkler tarafından esir alınmış, ancak Yunanistan İmparatoru tarafından serbest bırakılmıştı*” şeklinde geçmektedir. (Roberti Canonici S. Mariani Autissiodorensis, 1872, s. 244) Esaretin ardından Henri, Fransa'ya gitmek için Balkanlar üzerinden yola koyulmuştur. Şubat 1181'in sonlarına doğru Fransa'ya ulaşan Henri, Fransa kralı Louis'nin yerine geçen ve aynı zamanda yeğeni olan Philippe Auguste'ü tebrik etmiş ve biat için huzuruna çıkmıştır. Daha sonra Sens'ten kendi toprakları

olan Troyes'a dönmüş ve Mart ayında ölmüştür. (Jubainville, 1861, C. 3, s. 109-111)

Henri'den Sonra Champagne Kontları

Champagne Kontluğu'na Henri'nin ardından oğlu II. Henri (1181-1197) geçmiştir. II. Henri'nin babası 1179 seferine çıkarken annesi Marie naibelik yapmış ve II. Henri'nin kontluğunun ilk döneminde de bu görevini sürdürmüştür. II. Henri, III. Haçlı Seferi (1189-92) için ülkesinden ayrıldıktan sonra ve onun ardından kont olan III. Thibaut döneminde Marie naibe olmaya devam etti ve kontluk merkezini yönetti. (Evergates, 2007, s. 24; Park, 2018, s. 165, 177) II. Henri babası gibi haçı kabul ederek III. Haçlı Seferi'ne katıldı. Bu sırada Haçlılar, Selahaddin Eyyubi'nin eline geçen Akka'yı yeniden ele geçirmek için mücadeleye girişmiş ve şehri kuşatmışlardı. 19 Mayıs'ta Selahaddin'e bağlı birlikler Hristiyan kuvvetlerine saldırmış, ancak onları dağıtmayı başaramamıştır. Bölgeye yaz mevsiminde İngiltere ve Fransa kraliyetine yakınlığı nedeniyle bir monark gibi itibar gören Champagne kontu II. Henri ile Fransız asilzadeleri ve Fransa'daki piskoposlar gelmişlerdir. (Runciman, 2019b, C. 3, s. 23-24; Tyerman, 2006, s. 432; Richard, 2022, s. 239; Itinerarium Peregrinorum et Gesta Regis Ricardi, 2016, s. 97, 99) Ayrıca, Friedrich Barbarossa'nın oğlu Süebyalı Friedrich ile Canterbury başpiskoposu Baldwin'in komuta ettiği İngiliz birlikleri sonbaharda bölgeye geldiler. Akka kuşatmasının kritik aşamalarında, Haçlı ordusunun önde gelen soylularından biri olarak yer alan Henri, Fransız birliklerinin sevk ve düzeniyle ilgili önemli bir rol oynadı. (Runciman, 2019b, C. 3, s. 25; Richard, 2022, s. 242-244) Akka'nın Hristiyanların eline geçmesinden sonra Henri, Aslan Yürekli Richard'ın Selahaddin'e karşı başlattığı mücadeleye katılmış ve 7 Eylül 1191 tarihindeki Arsuf Savaşı'nda yer almıştır. (Itinerarium Peregrinorum et Gesta Regis Ricardi, 2016, s. 247; Runciman, 2019b, C. 3, s. 49) Kudüs Krallığı varisesi Isabelle ile evli Monferratlı Corrado'nun 28 Nisan 1192 tarihinde Şeyh Sinan'ın Haşhaşi fedailerinden suikastla öldürülmesi haberini alan Henri, Akka'dan Sur'a gelmiş ve şehrin anahtarını kendisiyle nişanlanmayı kabul eden Isabelle'den teslim almıştır. Aslan Yürekli Richard'la Akka'da yaptığı müzakerelerden sonra Henri, Isabelle ile evlenerek Kudüs kralı olmuştur. (Runciman, 2019b, C. 3, s. 57-58; Richard, 2022, s. 246; Tyerman, 2006, s. 466)

Henri'nin ardından 1197 yılında kardeşi III. Thibaut (1197-1201) kontluğun yönetimine geçti ve IV. Haçlı Seferi'ne hazırlandı. Thibaut bu sefere 1199 yılında Ecri şatosunda yapılan bir şövalye müsabakasında iken karar verdi. O da kardeşi II. Henri gibi kutsal topraklarda adını duyurmak istiyordu. Papa III. Innocent, Champagne kontu Thibaut'nun yeni bir Haçlı Seferi fikrine sıcak baktı ve Kudüs patriği Aymar'a bir mektup yazdı. Yeni Haçlı Seferi için Foulques de Neuilly ile Pairis manastırı başrahibi Martin vaazlar verdiler. (Evergates, 1995, s. 360; Runciman, 2019b, C. 3, s. 95-97; Geoffroi de Villehardouin & Henri de Valenciennes, 2008, s. 3-4; Park, 2018, s. 190) Yeni Haçlı hareketine Thibaut öncülük ederken kayınbiraderi Flanders kontu IX. Baudouin ve kuzeni Blois kontu Louis ile IV. Simon de Monfort ve Enguerrand de Boves gibi soylular onun etrafında yer aldılar. Daha sonra bu teşebbüse Monferrat markisi Bonifacio da destek verdi. Haçlılar seferin hedefi olarak Aslan Yürekli Richard'ın da ehemmiyetli bir yer olarak belirttiği Mısır'ı seçtiler. Buna rağmen sefer başlamadan bir süre önce Thibaut 1201 yılında görüşmelerin devam ettiği sırada öldü ve

Monferrat markisi Bonifacio haçlı hareketinin lideri yapıldı. (Runciman, 2019b, C. 3, s. 98; Evergates, 1995, s. 360; Geoffroi de Villehardouin & Henri de Valenciennes, 2008, s. 3-5, 10, 12, 14) Thibaut'nun eşi Navarralı Blanche ardılı IV. Thibaut (1201-1253) için 1201-1222 yıllarında naibelik yaptı. IV. Thibaut ve annesi Blanche, Champagne Kontluğu üzerinde hak iddia eden, eski kontlardan II. Henri'nin kızı Philippa ile evli olan Erard de Brienne-Ramerupt'a karşı mücadele ettiler ve bu veraset savaşından galip çıktılar. (Evergates, 1995, s. 360) Thibaut babası ve diğer öncülleri gibi Haçlı Seferleriyle yakından ilgilendi. Bu nedenle 1239-1241 tarihleri arasında gerçekleşen Haçlı Seferlerine liderlik etmiştir. Sefere Fransızlar dışında Avrupa'dan pek çok asilzade katılmıştır. (Karakaş, 2024, s. 68; Tyerman, 2006, s. 759; Richard, 2022, s. 331) 1239 Eylül'ünde Marsilya'dan hareketle Akka'ya karaya çıkan Haçlılar Askalân'a doğru ilerlediler. Thibaut karargahını burada kurduktan sonra Rükneddin idaresindeki Eyyubi ordusu Gazze'de yıpratıcı bir baskın düzenleyerek Haçlı ordusuna büyük bir zayıflık verdirmiştir. (Karakaş, 2024, s. 69-70; Demirkent, 1997, s. 207; Paterson, 2018, s. 174; Richard, 2022, s. 333) Kont Thibaut, Gazze'deki savaş nedeniyle esir düşen Haçlıların serbest bırakılması amacıyla Mısır sultanı Salih Necmüddin ile ateşkes müzakerelerine başlamıştır. 1240 Eylül'ünde Thibaut, müzakereler henüz nihayete ermediği sırada yerli baronlarla anlaşamadığı için Haçlı ordusunun liderliğini Kont Richard of Cornwall'a bırakarak ülkesine dönmüştür. (Karakaş, 2024, s. 73-74; Demirkent, 1997, s. 207; Tyerman, 2006, s. 767; Richard, 2022, s. 334-335) IV. Thibaut'nun ardından kontluk yönetimine V. Thibaut (1253-70) geçmiştir. V. Thibaut öncülleri gibi Haçlı Seferleriyle yakından ilgilenerken Fransa kralı IX. Louis ile 1270 tarihli Sekizinci Haçlı Seferi'ne katılmıştır. Yapılan plan gereği Thibaut, Aigues-Mortes limanından yola çıkarak diğer Haçlılarla birlikte Cagliari'ye ulaşmıştır. Louis burada seferin hedefinin Tunus olduğunu bildirmiş ve 18 Temmuz'da bölgeye çıkarma yapmıştır. Kartaca'ya karşı gerçekleştirilen saldırıdan sonra Louis, Tunus'a büyük bir saldırı düzenlemek için kardeşi Charles d'Anjou'yu beklese de orduda yayılan bir hastalık nedeniyle 25 Ağustos 1270 yılında hayatını kaybetmiştir. Thibaut ise yeni Fransa kralı olan III. Philippe ile ülkesine dönerken hastalığı nedeniyle Sicilya'da ölmüştür. (Richard, 2022, s. 434-435; Tyerman, 2006, s. 811-812; W. A. Sibly & M. D. Sibly, 2003, 121; Peter of Ickham, 1865, s. 297) XIII. yüzyılın son çeyreğinde Champagne Kontluğu Fransa Krallığı'nın bir parçası haline gelmiştir. Bunun nedeni, Fransa kraliyetiyle evlilik yoluyla kurulan bağlantılar olmuştur. V. Thibaut Fransa kralı IX. Louis'nin kızıyla evlenmiş, ardılı III. Henri (1270-1274) ise kızı Jeanne'ı IV. Philippe ile evlendirmiştir. Bunun sonucunda, Jeanne ve IV. Philippe'ten doğan Fransa kralları X. Louis ve V. Philippe dönemlerinde Fransa Krallığı Champagne Kontluğu'nu kraliyet mülkü haline getirmiştir. (Evergates, 1995, s. 362)

Sonuç

XI ve XII. yüzyıllardan itibaren Kuzey Fransa'da önemli bir siyasi güç olarak temayüz eden Champagne kontları, sadece Avrupa siyasetiyle adlarını duyurmakla kalmamış, Haçlı Seferleri süresince Yakındoğu'da da dikkate değer roller üstlenmişlerdir. Champagne kontlarının öne çıkan etkisi, hem askeri hem de diplomatik alanlarda hissedilmiş; özellikle II. ve III. Haçlı Seferlerinde bu roller belirgin hale gelmiştir. Fransız Haçlı ordularının

organizasyonundaki liderlikleri ve Kudüs Krallığı ile kurdukları güçlü ilişkiler, Champagne kontlarını Haçlı dünyasında önemli bir aktör haline getirmiştir. Kuşkusuz, Ortaçağ'da Avrupa'nın ticaret hayatında önemli rol oynayan Champagne bölgesinin ekonomik ve kültürel bir merkez haline gelmesi de Champagne kontlarını mali açıdan kuvvetlendiren bir gelişme olmuştur. Dolayısıyla, Champagne Kontluğu'nun Haçlı Seferleri üzerindeki etkisi göz ardı edilemez. II. Haçlı Seferi (1147-1149) sırasında, Champagne kontu I. Henri, Haçlı ordusunun önde gelen isimlerinden biri olarak Anadolu'da Türklere karşı savaşmış ve bu seferin kritik dönemlerinde aktif bir rol üstlenmiştir. Buna rağmen, 1179 yılında Selahaddin Eyyubi'ye karşı düzenlenen bir Haçlı harekâtının başarısızlığa uğraması üzerine, dönüş yolunda Selçuklular tarafından esir alınmış ve ancak fidye ödenerek serbest bırakılmıştır. Bu süreçte Champagne Kontluğu, eşi Marie tarafından yönetilmiş ve bu durum, Champagne'da kadınların naibelik rolü üstlenmesinin çarpıcı bir örneği olarak tarihe geçmiştir. Champagne kontlarının Yakınoğu'daki varlığı, salt askeri mücadelelerle sınırlı kalmamış; aynı zamanda Kudüs Krallığı ile geliştirilen ilişkiler sayesinde bölgedeki Haçlı yönetimlerinin güçlenmesine katkı sağlanmıştır. I. Henri'nin oğlu II. Henri, III. Haçlı Seferi (1189-1192) sırasında Akka Kuşatması'nın önde gelen isimlerinden biri olmuş, Arsuf Savaşı'na katılmış ve bu katkılarının ardından Kudüs Krallığı'nın varisesi Isabelle ile evlenerek tahta çıkmıştır. Bu evlilik, Champagne kontlarının Yakınoğu'daki siyasi etkinliğini zirveye taşımış ve kontluğu Avrupa ile Yakınoğu arasındaki diplomatik köprülerden biri haline getirmiştir. Bununla birlikte, II. Henri'nin erken ölümü bölge üzerindeki etkinliğin sürekliliğini sınırlamıştır. Champagne kontlarının Avrupa'daki siyasi önemini artıran bir diğer etken ise, İngiltere ve Fransa kraliyetiyle kurdukları derin akrabalık bağları olmuştur. Bu akrabalık bağları sayesinde Champagne kontları Haçlı Seferlerine katılan diğer senyörler arasında ayrıcalıklı bir pozisyona sahip olmuşlar ve bu pozisyon onların Haçlı Seferlerindeki siyasi ve askeri faaliyetlerde başat rol oynamasını sağlamıştır. Bununla birlikte, bu durum kontluğun siyasi bağımsızlığını tehdit eden gelişmelere de yol açmıştır. Özellikle V. Thibaut ve III. Henri dönemlerinde Fransa kraliyetiyle kurulan akrabalık bağları, kontluğun siyasi gücünün giderek zayıflamasına neden olmuş ve sonunda Fransa Krallığı topraklarına katılmasıyla kontluk sona ermiştir. Bu gelişme, hem Avrupa'daki siyasi dinamiklerin hem de kraliyet stratejilerinin kontluk üzerindeki etkisini açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Extended Summary

The County of Champagne, located in northern France, was a significant feudal lordship during the medieval period, with its capital in Troyes. In the 12th century, the Counts of Champagne emerged as key players in European politics and the Crusades, particularly due to their strategic position and the ambitious nature of their rulers. One of the most prominent figures from this lineage was Henri I, Count of Champagne, who became involved in the Crusades and played a critical role in shaping the political landscape of the time. Henri I participated in the Second Crusade (1147-1149), a pivotal moment in the Crusading movement. The Second Crusade was launched in response to the fall of the County of Edessa, one of the Crusader States. Henri I, alongside other European nobility,

sought to reclaim Christian lands in the East. During this campaign, Henri fought in Anatolia against the Seljuks, contributing to the Crusaders' military efforts. Although the Crusade ultimately ended in failure, with the Crusaders suffering significant losses, Henri's role marked his growing importance in both the Crusading movement and European diplomacy. After the failure of the Second Crusade, Henri I became increasingly involved in European politics. One of his key diplomatic achievements was acting as an intermediary between King Louis VII of France and Holy Roman Emperor Frederick I Barbarossa. These two powerful rulers were often at odds, especially over issues related to the governance of their realms and their differing views on the Church. One of the most notable issues they contended with was the conflict between Pope Alexander III and Antipope Victor IV. Henri's diplomatic skill allowed him to navigate these tensions, securing a relatively neutral position for himself and his territories. Henri I's influence expanded further when he participated in the 1179 Crusade, a military expedition launched to reinforce the Crusader states, particularly the Kingdom of Jerusalem, which was facing increasing threats from the Muslim armies led by Sultan Saladin. By this point, the Crusaders had grown deeply concerned about the survival of their holdings in the Holy Land. The Crusaders' expedition to the Levant in 1179 was urgent, with the Pope calling for reinforcements. Among the prominent figures who joined this campaign were Bishop Philippe of Beauvais and Pierre de Courtenay, in addition to Henri I, who assumed a leadership role in the Crusade. The 1179 Crusade, however, faced setbacks. Upon their arrival in the region in July 1179, the Crusaders were confronted with Saladin's aggressive military campaigns. On August 24, Saladin launched an attack on Chastellet, a stronghold held by the Knights Templar. Despite efforts by King Baldwin IV of Jerusalem to rally support and provide reinforcements, the Crusaders were slow to respond due to logistical delays, and Saladin captured the castle within days. The Counts of Champagne's involvement in the Crusades did not end with the 1179 expedition. Henri's son, Henri II, continued the family tradition by joining the Third Crusade (1189-1192), an effort aimed at reclaiming Jerusalem after Saladin's victory. Additionally, Thibaut III of Champagne (1197-1201), the brother of Henri II, played a significant role as a leading Crusader during the early planning stages of the Fourth Crusade. The Counts of Champagne maintained their active involvement in the Crusades, shaping the direction of the movement and influencing the broader political dynamics of medieval Europe and the Near East. Their participation was emblematic of the continued connection between feudal Europe and the Holy Land, a link that defined much of the medieval period's political and religious history.

Kaynakça

- Abu-Lughod, J. (2020). *Avrupa Hegemonyasından Önce 1250-1350 Yılları Arasında Dünya Sistemi*. (Mavituna, C. Çev.). İstanbul: Vakıfbank Kültür Yayınları.
- Barber, M. (2021). *Haçlı Devletleri Tarihi*. (Demir, D. M. Çev.). İstanbul: Kronik.
- Bradbury, J. (2007). *The Capetians: Kings of France 987-1328*. London: Hambledon Continuum.
- Braudel, F. (2017). *Maddi Uygarlık Dünyanın Zamanı*. (Kılıçbay, M. A. Çev.). Ankara: İmge Kitabevi
- Bur, M. (2006). The kingdom of the Franks: the seigneuries. *The New Cambridge Medieval History*. C. 4, P. 2. Cambridge-New York: Cambridge University Press.
- Cahen, C. (2000). *Osmanlılardan Önce Anadolu*. (Üyepazarcı, E. Çev.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yay.
- De Jubainville, H. D. (1861). *Histoire de Ducs et Des Comtes de Champagne*. C. 3, Paris: Aug. Durand, Libraire, 7, Rue des Gres.
- Demirkent, I. (1997). *Haçlı Seferleri*. İstanbul: Dünya Yayıncılık.
- Evergates, T. (1995). Champagne. Kibler, W. W. (Ed.), *Medieval France: An Encyclopedia* (s. 357-362). New York & London: Garland.
- _____. (1993). *Feudal Society in Medieval France: Documents from the County of Champagne*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- _____. (2016). *Henry the Liberal Count of Champagne. 1127-1181*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- _____. (2007). *The Aristocracy in the County of Champagne 1100-1300*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- _____. (1995). Thibaut, Kibler, W. W. (Ed.), *Medieval France: An Encyclopedia* (s. 1720). New York & London: Garland.
- Geoffroi de Villehardouin & Henri de Valenciennes. (2008). *IV. Haçlı Seferi Kronikleri*. (Berktaş, A. Çev.). İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Grant, L. & Bates, D. (2013). *Abbot Suger of St-Denis: Church and State in Early Twelfth-Century France*. London & New York: Routledge.
- Hamilton, B. (2000). *the Leper King and His Heirs: Baldwin IV and the Crusader Kingdom of Jerusalem*. New York: Cambridge University Press.
- Holt, P. M. (2020). *Haçlılar Çağı 11. Yüzyıldan 1517'ye Yakındoğu*. (Arıkan, Ö. Çev.). İzmir: Işık Yayınları.
- Itinerarium Peregrinorum et Gesta Regis Ricardi. (2016). *Chronicle of the Third Crusade*. (Nicholson, H. J. Çev.). New York: Routledge.
- Karakaş, Ş. (2024). Kudüs'ün 1239 ve 1244 Yıllarındaki Yeniden Fethi Meselesi. *Gazi Akademik Bakış*, 17(34), 65-86.
- Odo de Deuil. (1948). *De profectione Ludovici VII in orientem The Journey of Louis VII to the East*. (Berry, V. G. Çev.). New York: Columbia University Press.
- Park, D. E. A. (2018). *Papal Protection and the Crusader Flanders, Champagne, and the Kingdom of France, 1095-1222*. Woodbridge: The Boydell Press.
- Paterson, L. (2018). *Singing the Crusades: French and Occitan Lyric Responses to the Crusading*

- Movements, 1137-1336*. Cambridge: D.S. Brewer.
- Peter of Ickham. (1865). *Le Livre de Reis de Brittanie, E, Le Livre de Reis de Engleterre*. Glover, J. (Ed.), London: Longmans.
- Pippenger, R. T. (2018). *Crusading as a Family: A Study of the County of Champagne, 1179 to 1226* (Yayınlanmamış doktora tezi). Princeton University, New Jersey.
- Richard, J. (2022). *Haçlı Seferleri Tarihi*. (Özdemir, Ö. Çev.). İstanbul: Selenge Yayınları.
- Roberti Canonici S. Mariani Autissiodorensis. (1872). *Chronicon*. Holder-Egger, O. (Ed.), Hannover: MGH SS, XXVI: 219-276
- Runciman, S. (2019a). *Haçlı Seferleri Tarihi*. C. 2, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay.
- _____. (2019b). *Haçlı Seferleri Tarihi*. C. 3, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay.
- Sibly, W. A. & Sibly, M. D. (2003). *The Chronicle of William of Puylaurens*. Woodbridge: Boydell Press.
- Sigeberti Gemblacensis. (1847). *Continuato Aquicinctia*. Bethmann, D. L. C. (Ed.), Hannover: MGH SS, VI: 405-438.
- Tyerman, C. (2006). *God's War A New History of the Crusades*. London: Penguin Books.
- William Archbishop of Tyre. (1943). *A History of Deeds Done Beyond the Sea*, C. 2. (Babcock, E. A & Krey, A. C. Çev.). New York: Columbia University Press.

